

Småhåndværkere,
Købmænd
og
Bager.

{ I landsbyen Holm

Lønsømai

Der blev bygget bro og pakhus i 1923 for en dampskibs forbindelse til Åbenrå. Hovedbygningen blev indviet den 25. jun. 1926. Der var afholdskro og købmandshandel.

Kroen blev forpagtet af købmand Nøhr, der drev korn og trælasthandel.

Jørgen Thaysen med pibe

Senere overtog købmand Jørgen Thaysen forretningen. Efter ham kom Peter Petersen, der senere købte Hardeshøj Færgetro. I slutningen af krigen kom der en tysk drenge-efterskole.

En hyggestund i Peter Clausens Skænkestue Møllegade 58

Foto fra før 1914.

For bordenden kromand og
købmand Peter Clausen (1878-1961)

Til venstre hans hustru, Anna født
Jepsen Grau (1883-1959).

I sofa til venstre købmand Thomas
Thomsen fra Møllegade 79.

Den fjerde mand er ukendt.

Møllegade 58 fotograferet
fra Sarsgaars have.

Møllegade 1

Af matrikelkort fra 1877 fremgår at kro bygning og udhus er etableret. På udhuset har siddet årstallet 1852, men kro stedet er sikkert meget ældre. Salen er opført ca. 1912 (den er flyttet fra et andet sted iflg. Høi).

På sydsiden har der været en overdækket veranda. Omkring 1932 blev salen forlænget, og der blev lavet en lille scene.

Manden til højre med hvid trøje og hat er Andreas Sandvei (1879-1932)

Ham længst til venstre er Jacob Sandvei fra Nordborg. Andreas Sandvei døde allerede i 1932, men hans hustru Ellen født Matthiesen (1883-1980), førte kro og høggeri videre, til sidst med hjælp af hendes bror Hans Matthiesen, der var blevet enkemand.

Gæstgiveriet blev nedlagt 1966.

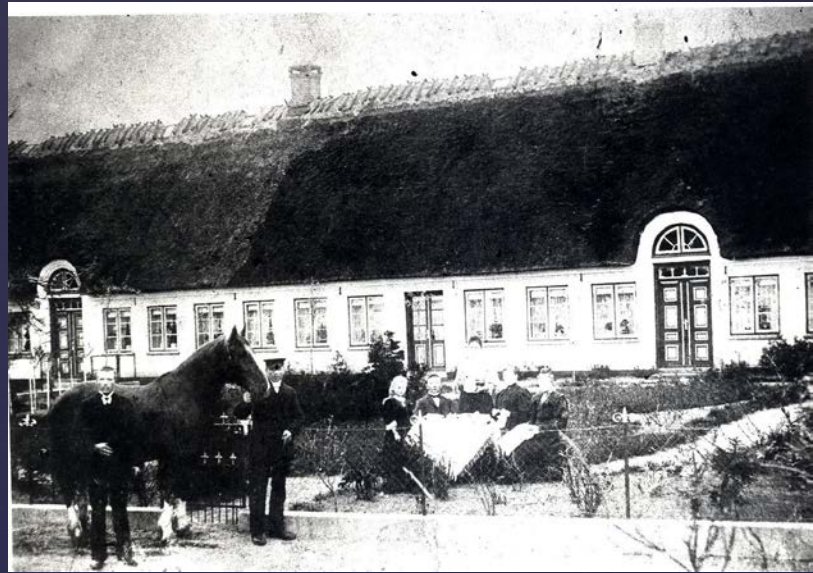
I haven ved Sandvejs kro
Fra venstre. Willi Lorenzen,
søn af bogtrykker Lorenzen i
Nordborg. Mathias Matthiesen
(1891-1931), senere vognmand.
Knud Jørgensen, karl hos Niels
Bondesen Møllegade 82.
Christian Jessen (1905-1988), gårdejer
Møllegade 68.

Billede af.
Elle Sandvei * Matthiesen, som ung.
Hun er født den 2. jul. 1883, som datter
af Peter Matthiesen og Eleonora *
Petersen Kolmos

Damgade 14

Ejendommen er genopført efter en Brand i 1858. Inden branden var der foruden landbrug også kro. Damgade var jo i helt gamle dage den egentlige hovedgade gennem byen, her ligger jo også de fleste gårdene, som ikke blev flyttet ud 1772.

Hans Henrik Johansen Schmidt (1832-1898)
Anna Cathrine Clausen (1834-1907)
I daglig tale blev Hans Henrik kaldt for
Kromand.

Dyvig.

I midten af 1700-tallet blev der rettet henvendelse til amtmand for Nordborg, Johan Wilhelm Teufel v. Pinkensee, om et interessentskab,

Der skulle etablere og drive et havneanlæg på stedet. Den 6 feb. 1758 og igen den 17 nov. 1760 fik interessentselskabet en koncession af

Frederik V. Broen i Dyvig blev anlagt på sydsiden. Omkring 1850 blev broen flyttet til nordsiden.

I havnen ligger jagten Atlantic.
I 1920 var Atlantic på en speciel tur til Sønderborg – det var ikke stykgods, der skulle sejles med – Nej, det var ved genforeningsfesten på Dybbøl – da sejlede den med en hel del mennesker her fra egnen til festlighederne.

Møllegade 79

Ejendommen var ved udstykningen
i 1772 et Inderstested med

Med sit tilliggende på Kokjær,
lige op ad det fælles Hjulerland på
Røkkerholm

Peter Thomsen (1849-1935)

Maren Hansen Gadmand (1853-1941)

Peter Thomsen havde lige som sin far
Thomas Thomsen (1804-1881) røgeri
foruden hjulmager. Det var en meget
almindelig kombination. Da værk-
stedet gav meget bøgetræssavsmuld,
Hvad der er særlig egnet til røgning.

Konen havde lidt hokkeri

På tur til Hamborg.
De tre herrer fra venstre.
Gårdejer Christian Jessen
Købmand Thomas Thomsen.
Gårdejer Peter Sandvei

Damerne fra vestre.
Elisabeth Jessen * Hansen.
Cathrine Thomsen * Hinrichsen.
Marie Sandvei * Hinrichsen.

Billedet er sandsynligvis taget i
Hamborg før første Verdenskrig.

Butikken på Møllegade,
som den så ud 1988, da Inge
Romsø lukkede butikken.

Møllegade 79.

Vinfirma Mailands rejsende
Alex Kreutzfeld foran Peter
Clausens kro.

Kusken er.

Jørgen fra Kegnæs. Den tredje
Person er Thomas Thomsen,
Fra Møllegade 79.

Billedet er taget før 1914.

Anna Clausen * Grau (1883-1959)
Peter Clausen (1878-1961).

Peter Clausen overtog forretningen
på Møllegade omkr. 1903

Den sidste Købmand på
Møllegade 58 var.

Bruno Kunz (1906-1986)
Gift med.
Henny * Rathje (1904-
1985)

I August 1973 lukkede
købmand Kunz
forretningen på grund af
alder, men blev boende.

Holm mejeri blev bygget 1888

Billedet er fra den 10. dec. 1938
Da mejeriet kunne fejre 50 års
Jubilæum.

Billedet viser Karen og Peter Caspersen,
som kom til Holm mejeri 1890. Peter nåede
at fejre 40 års jubilæum. Og fik i den andled-
ning et ur af andelshaverne. Efter Caspersen
kom Annelius Magnus Busch som bestyrer.
Mejeriet stoppede 1966.

Foto fra omkring århundredskiftet.
I haven bestyrerparret.
Karen og Peter Caspersen.

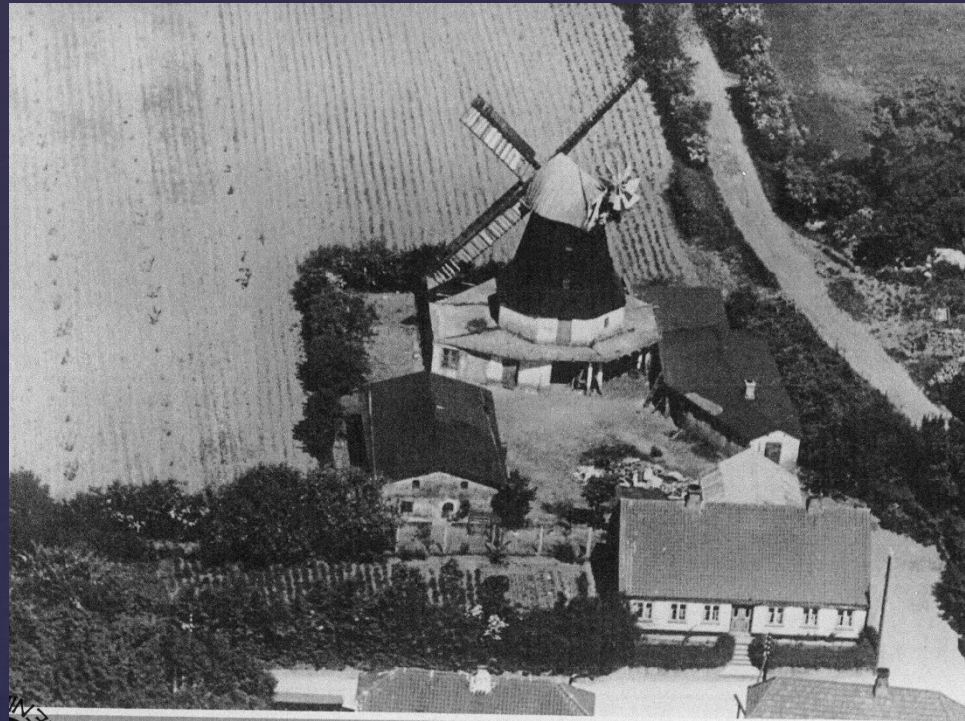

Indvendig i Holm mejeri
I forgrunden indleveringsvægten.

Møllen er bygget 1872 af Hans Hansen Møller (1828-1913). Det var en Hollændermølle med 34 alen vingefang, og inden den blev ødelagt var den med selvsvikker og svans.

Hans Hansen Møller solgte Møllen til Niels Andresen Hybbe.

Til møllen hørte et bageri i øster enden af stuehuset.

I 1883 overtog Claus Madsen fra Damgade 20 Møllen. Han overdrog møllen til sin søn Peter Clausen, som i 1907 solgte den til Christian Hansen, der drev den til 1942 da den natten mellem 18-19 august blev ødelagt.

Billedet viser Peter og Maren Clausen.

Møllegade 35

Bageriet blev bygget i 1906 af Bagemester Frederik Petersen fra Nymølle. Faderen, som havde mølleriet med bageri og gæstgiveri omkom i møllen og sønnen måtte sælge i Holm for at overtage efter faderen. Frederik Petersen faldt senere i krigen 1914-18.

Anna og Christian Hansen fra Havnbjerg købte bageriet og førte det videre til 1929.

Billedet viser.

Christian Hansen (1877-1963).

Anna Hansen * Thomsen (1872-1956)

Christian Hansen (1904-1984).

Christian og Anna flyttede efter at de havde solgt bageriet hen til sønnen Christian, som havde købt Brushøjvej 21.

Wilhelm Albrecht (1899-1975 gift med Anna Magdalene * Lassen (1898-1962)

På et skilt i butikken stod der.

”Gammelt brød er ikke hårdt, men intet brød er hårdt”

Bagerfamilie Albrecht.

Fra venstre:

Ursula

Magdalene

Karen

Hjalmar

og forældre

Anna Magdalene * Lassen

Wilhelm Albrecht.

Skomager på Bøgestien 3.
Jørgen Jørgensen (1858-1935)
Anne Marie * Christensen Dall
(1853-1946)
Deres børn.
Elisabeth Helene (1878-1930)
Cathrine (1884-1939)
Christen (1880-1946).
Jørgen Jørgensen købte senere
Hellesøvej 24. I huset boede
senere skomager Jes Stampe.

Jes Peter Stampe (1865)
Gift med.
Auguste Marie Rasdeke.

Skomager Jes Møller.

Jes Møller var født den 23. mar.
1893 på Skadborg Svenstrup sogn.
Han deltog i første Verdenskrig,
hvor han blev gasforgiftet, og fik
lungerne ødelagt, der gjorde ham
invalid.

Han lærte skomagerfaget på
Invalideskolen i Sønderborg, blev
gift med Anna Gadmand fra
Damgade 8 og etablerede sig i
huset på Møllegade 27, hvor han
havde værksted på loftet i øst-
gavlen. Han døde 1922.

Møllegade 27.

Huset blev ombygget af Antoinette og Hans Christensen omkring 1906.

Hans kaldtes også skipper, han havde halvdelen af jagten Atlantic i Dyvig.

Laden var temmelig lang, og herfra havde Hans (Balschmidt) kuldhandel. I det skrå tag var der flere lemme, så kul og briketter kunne fordeles over hele laden.

Mod øst mod vejen var der 3-4 døre, hvor man så kunne tage brændslet ud. Dørene er først svundet helt sidst i 1900.

På billedet ses:

Hans Christensen * 1850 død 1920.

Antoinette * Hansen 1856 død 1921.

Hans *1884 død 1944.

Niels * 1889.

Marie Christine * 1893.

Skræddermester og baber Møllegade 37.
Jens Lorenzen (1870-1956), gift med.
Maren * Jørgensen (1878-1966).
Deres børn.

Christine Lorenzen (1898-1912).
Christian Martin Lorenzen (1906-1984)
Kathrine (Tina) Lorenzen (1909-1997)

Jens Lorenzen fotograferet på
Skrædder værksted under 1
Verdenskrig

Marie Thonesen`s syskole
Hellesøvej 40.
Pigerne fra venstre.
Marie Thonesen (1888-1970)
Marie Petersen gift Jepsen
Cathrine Jessen (1895-1947)

Billedet viser.
Mette Marie Hansen fra Havnbjerg, hvis
søn var bager Christian Hansen
Møllegade 35.
I gamle dage var det ikke kun på gårdene
der blev vævet, men det at væve var ofte
et håndværk der gav et levebrød. For en
kvinde der ikke var gift, kunne det at væve
for andre give hende muligheden for at leve.

Hans Christensen Damgade 22.
Gift med
Kjestine * Petersen (1871-1961)
Hans var bødker og hus slagter.
Huset havde før været fælles smedie,
som var ejet af Frederik Madsen
Frederiksen, Peter Jensen Sandvei, J.H.
Schmidt og Peter Petersen Jollmand.
I 1906 bliver gårdspladsen med påstående
smedie solgt til Peter Matthiesen

Hans Christensen køber huset
i 1925.

Otto Petersens bødkerforretning.
Møllegade 6.
forretningen er bygget på den helt
Gamle skoles tilliggende.
Han havde lært faget hos bødker
Hans Christensen Damgade 22.
I 1900 byggede han så værkstedet
og et par år senere i 1905 byggede
han stuehuset. Efter at vejen
blev reguleret udvidede han værk-
stedet mod vejen, og byggede
kareter.

Billedet viser:
Otto Petersen
(1881-1969)
Cathrine *
Petersen Schmidt
(1881-1971)

Snedker og tømmermester
Jørgen Davidsen Damgade 45.

Det er Jørgen Davidsen der står
i midten sammen med to svende

Jørgen Davidsen (1881-1957)
Ellen * Christensen (1885-1957)

Damgade 45 1930

Damgade 6 var et Inderstested, Det blev overtaget af Lauritz L. Høi, han oprettede et snedker-Værksted her. Værkstedet blev Videreført af sønnen Mathias L. Høi. Også Mathias videregav Værkstedet til sønnen Lauritz, Som flyttede forretningen til Møllegade.

Forlovelsesbilled af.
Kirstine Christensen (1866-1941).
Lauers Lauren Høi (1864-1952)

Mathias L Høi (1893- 1978)
sammen med hustru Anne
Cathrine Møller (1891-1973)
Sammen med sønnen Lauritz.

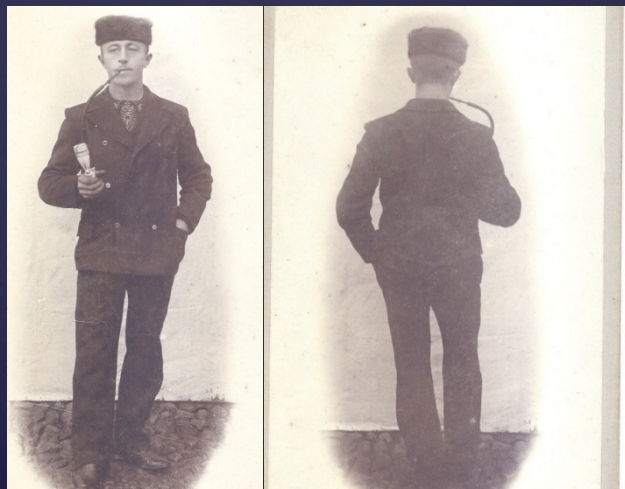

På billedet.
Lauritz Lauritzen Høi (1914-2002).
Anni Marie * Nissen Clausen (1919-2004)

Hellesøvej 1 Den gamle smedie.
Smedien var bygget 1876 af 3
Bønder i vesterende, Mads
Gadmand, Christen Petersen og
Christian Jessen.

Første Lejer:

Hans Jensen Terkildsen, så kom
Justus Jensen Justesen og den
sidste var Heinrich Schwarz.
Smedien blev fjernet i 1970erne

Billedet er et selvportræt af Therkild
Therkildsen født 1879 i Holm, søn af
Hans Jensen Therkildsen. På mange foto
i Holm står hans navn som fotograf.

Smedestedet Møllegade 13.
Smedien lå på den anden side af
Vejen, den blev fjernet omkring 1930,
da vejen (Møllegade) blev reguleret og
lagt længere mod nord.

Den gamle smed og kådner var:
Chr. Bonde Schmidt død (1831-1905)
Gift med.
Anna Maria * Philipsen (1845-1926)

De boede på aftægten, der var en for-
længelse af stald og ladebygningen,
Det blev fjernet da Peter Jollmand byg-
gede nyt stuehus. Deres søn Jørgen
Schmidt, der sidder i "e Fajtong blev
gift med Helene Hansen Johnsen.
Jørgen døde 1907 meget ung og Helene
blev gift med Jens Clausen

Smedien Damgade 26.
Den er bygget 1896 af Peter
Matthiesen (1873-1947).
Gift med.
Ellen * Jessen Kolmos (1878-1952).

På billedet ses fra venstre.
Jes Matthiesen
Karen Kolmos * Seistrup.
Peter Matthiesen.
Christen Kolmos.
Nis Jepsen Nissen.

På billedet:
Jes Matthiesen
Jørgen Jepsen
Ukendt
Elna Matthiesen
Peter Matthiesen